

नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

समिति, प्रतिष्ठान, आयोग समन्वय शाखा

फोन { ०१-४२००३२३
४२००३०८
फ्याक्स नं. ०१-४२००३२२

पत्र संख्या:- ०६३/०६४

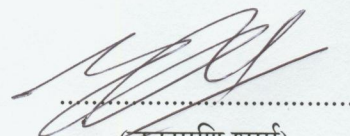
चलानी नं.:- २९३

मिति :- २०७४/११/१७

श्री महानगरपालिका ४ (सबै) ।
श्री उपमहानगरपालिका १३ (सबै) ।
श्री नगरपालिका २४८ (सबै) ।
श्री गाउँपालिका ४७९ (सबै) ।

विषय : दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा ।

नेपालको संविधानको धारा २१५ को उपधारा (४) धारा २१६ को उपधारा (४), धारा २२२ को उपधारा (३), धारा २२३ को उपधारा (३) एवं स्थानीय तह निर्वाचन ऐन, २०७३ को दफा ६ उपदफा (२) तथा स्थानीय तह निर्वाचन नियमावली, २०७३ को नियम ६ को खण्ड (ग) अनुसार गाउँसभा/नगरसभामा दलित महिला र गाउँकार्यपालिका/नगरकार्यपालिकामा दलित सदस्य निर्वाचित हुने व्यवस्था भएको व्यहोरा स्पष्ट नै छ । दलित महिला सदस्य तथा दलित सदस्य उम्मेदवार हुन सम्बन्धित गाउँपालिका/नगरपालिकाले दलित समुदायको व्यक्ति भएको प्रमाणित गर्नु पर्ने व्यवस्था भएको तथा दलित जातजातिको प्रतिनिधित्वको लागि राष्ट्रिय दलित आयोगले दलित जातजाति भनी प्रमाणित गरेका सूचि मध्यबाट गर्नुपर्ने भएकोले उक्त सूची यसैसाथ संलग्न गरिपठाइएको छ । सोही सूचिको आधारमा सम्बन्धित गाउँपालिका/नगरपालिकाले स्थानीय तह निर्वाचन नियमावली, २०७३ को नियम (६) बमोजिम दलित जातजाति प्रमाणित गरी प्रतिनिधित्वको प्रयोजनको लागि निस्सा दिने व्यवस्था मिलाउनु हुन निर्णयानुसार अनुरोध छ ।

(चक्रपाणि शर्मा)
उप-सचिव

बोधार्थ :

श्री निर्वाचन आयोग, बहादुर भवन, काठमाडौं ।

श्री जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, सबै । - जिल्लाभित्रका सबै स्थानीय तहलाई आवश्यक सहजीकरण गरिदिनु हुन ।

श्री सूचना तथा विधुतीय शासन शाखा, सिंहदरबार । - मन्त्रालयको website मा राखिदिने व्यवस्था हुन ।

दलित जातीय अनुसूची विवरण

दलितको परिभाषा

“हिन्दू वर्णाश्रम जाति व्यवस्था, वि.सं. १९९० को मुलुकी ऐनबाट पानी नचल्ने र छोइछिटो हाल्नु पर्ने जातजाति भनी जातीय भेदभाव एवं समाजमा अछुत मानिएका र सामाजिक, आर्थिक, राजनैतिक, शैक्षिक तथा धार्मिकरूपमा राज्यको मूलप्रवाहबाट पछाडि पारिएका जातजातिका समुदायलाई दलित वर्ग भन्ने गरिएको छ।”

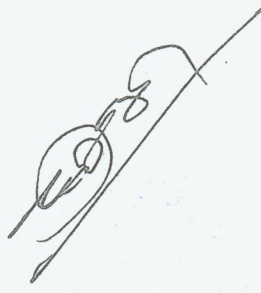
दलितवर्गमा सूचीकृत जात-जातिहरूको वर्णानुक्रम अनुसारको जातीय अनुसूची

(क) पहाडी मूल

१. गन्धर्व (गाइने)
२. परियार (दमाई, दर्जी, सुचिकार, नगर्ची, ढोली, हुङ्के)
३. बादी
४. विश्वकर्मा (कामी, लोहार, सुनार, ओड, चुनैरा, पार्की, टमटा)
५. मिजार (सार्की, चर्मकार, भूल)
६. पोडे (देउला, पूजारी, जलारी)
७. च्यामे (कुचीकार, च्याम्बल)

(ख) मधेश मूल

८. कलर
९. ककैहिया
१०. कोरी
११. खटिक
१२. खत्वे (मण्डल, खङ्ग)
१३. चमार (राम, मोची, हरिजन, रविदास)
१४. चिडिमार
१५. डोम (मरिक)
१६. तत्मा (ताँती, दास)
१७. दुसाध (पासवान, हजरा)
२८. धोवी (रजक, हिन्दु)
२९. पासी
२०. बाँतर
२१. मुसहर
२२. मेस्तर (हलखोर)
२३. सरभङ्ग (सरवरिया)
२४. नटुवा
२५. ढाँडी
२६. धरिकर/धन्का

१. विश्वकर्मा जातिका थरहरु : (कामी, लोहार, सुनार, आग्री, चुनरा, टमटा, पार्की) :-

असुरपाती	गावा	देवपाते	भन्याल	वेदानी
आग्री,	गदाल	दुराल	भारध्वाज	वरही
आफरवाडी	गोथे	दुरैली	भूल	स्वर्णकार
आफलघाती,	गडाल	दियाली	महरा	विखैमर
आगरी	गुतील	ददेल	मुड्याल	व्यागी
ओर	गोतामे	दयाल	महिराज	विखैमर
ओखेडा	गजमेर	दर्लामी	मध्य	वंशपाली
ओड	गदली	दुधसुनार		सुजी
एयरपती	घर्तीववरे	दुधराज	मःकोहली	सदाशंकर
इरनाई	घताने	दियाली	मगरा	साशंकर
उखेडा	घतानी	धमाल	महिलीपार	सेजवाल
श्रीपाली	धमाल	धनुके	मडयाल	सिन्चौरी
कामी	धिमिरे	धयाल	मिभार	सेतीमगर
कर्मा	धामघत्ले	धम्याल	महर	सेती
करार	:घडेरी	धन्याल	रसाईली	सहुरखाती
काललोहार	चुनारा	धानुक	रिसाल	सैसवाल
कौशल	चौठेमार	धानीक	रपाल	सिर्पाइली
कालीराज	चौठेमार	धोतीकामी	रामदाम	सुरुवाल
कसरा	चुनार	नेपाली	रैकाल	सेवा
कालीकोटे	चन्द्रा	पार्की	रिजाल	सिगाउरे
कालीराज	ढन्ड्रपरे	पाददेउती	रामदार	सेतीपार
कुमार्की	छिनाल	पोर्तेल	राम	सुनधुवा
कैनी	छामछल्ल	पियाली	रामछाम	सिंगौली
कोली	छिस्तुल	परी	राजीलौहार	सेतीसिलाल
कालाकोटी	जगतीपुरे	पहरी	रपशंकर	सिमलखडा
कसेरा	जडकामी	पाइटु	रुचालु	सिमलदिया
कसारो	जम्लाली	पल्याल	लखडा	सिंगडरे
कुलाल	जाडकामी	पल्यान	लाखड	साई
कवि	जगडी	प्वाल्याल	लावण-लावड	सराल
कुलगल	जइगडी	बुरीटमटा	लोहार	सेरला
क्याल	जनाला	बान्दे	लथर	सोनाहा
कडरा	ज्याबन	बराईली	लवागुन	सिडऔरी
करला	टमटा	वरेली	लकान्दी	सुनकामी
कमेनी	ठटरा	बछाली	लौकान	सेतिमहर
कालीमार	डोटेली	बएल	लामगोद	सुखाल
कोहली	डडालीयर	बल्मान	लामगादे	सुन्चौरी
खड्काथोकी	डल्ली	बयानी	लुहार	सेन्चुरी
दुधराज	तिरुवा	बाबली	वड	सेतीमोर
गोल्डस्मिथ	त्यागी	बटला	बालोमर	सिकर्मी
गहतराज	दुलाल	बगालेथापा	वथानी	स्नेही
गुरताल	देउती	बसक्याल	वेथानी	सुनार

संकटयाल	सेराल	सोनी	थोकी
सोव	सुनी	सिलखाल	हुम्लाली

(विश्वकर्मा जातीका गैरदलितसंग मिल्ने थरहरु):

ओली, अर्याल, कार्की, घिमिरे, रिजाल, खड्काथोकी, मल्ल, धमाल, चन्द, दुलाल, सिलवाल, खनाल, खपाङ्गी, खाती, गजुरेल, गिरी, गौतम, पोखरेल, भट्ट, भट्टराई, पन्थी, पौडेल, लोहनी, थापा, शर्मा, शाह, बराल, लामिछाने, धामी, भुषाल, सिजापति, बगाले, सिंह, बस्नेत, बास्कोटा, निरौला, तिवारी, पोखरेल, लोहनी...

परियार जातिका थरहरु :

(दमाई, दर्जी, सुचिकार, नगर्ची, ढोली, हुडेक)

अछामे	गोतामे	दनोल	वेदुवा	रेतन
अससाय	घतानी	देउगाडी	बाग्धास	रनवेहली
अपटारया	घले	धगाले	वास्ताकोटी	रजवास
आवीखोली	घतामे	नागरी	बैजनाथ	राजगाई
आउजी	चित्रकार	नेपाली	भित्रकोटी	रैइगाइ
करुवाल	चण्डुचार	नेगी	भेटेसिवा	प्याइभरयार
कनाल	चाहार	नगर्ची	मास्टर	लाप्रे
कठैवरी	चुडाल	नगवाग	मुडेल	सुनाम
कटवाल	छिनाल	नागरी	मुडलेकार्की	सेवा
कालाथोकी	जनैदार	नगवान	मोत	सुनदास
कालाखाती	टेलर	पाचकुरी	माले	सुरयाल
कोखरे	ठटाल	पाल्पाली	माल्बोक	सप्याली
कुखुरे	ठराल	पहाडी	मौले	सिवा
काखडे	ठ्याकी	फुडके	मिस्त्रीकोटी	सुयाल
कोटानजारी	डौड	बर्देवा	मंगता	सिलाल
कालाखानी	डेणे	वर्मदास	याग्ने	सेन
कार्कीढोली	तिलक्यानी	वागदास	रनपहेली	सिलाधर
कोटाञ्जरी	तिखत्री	बैज	रुकुमेली	सुटयाल
खाती	दर्नाल	बैजाकोटी	रैका	साहिसमुन्द्र
गौरवाग	देउकाडी	बागचन्द	रामकाजी	सुचेउरी
गोरखनाथ	दर्जी	बुढाप्रीथी	रनपौली	सुकुवाट्याल
गुईदेल	देवल	बाग	रजवर	हिडमाड
गजमेयर	दास	बैकापी	रत्न	
गौरी	दकास	विटालु	रचना	

(परियार जातीका गैरदलितसंग मिल्ने थरहरु): आचार्य, अधिकारी, कार्की, कोहराल, खाती, खनाल, खतिवडा, गौतम, घले, बराल, तिवारी, मल्ल, जोरी, लामिछाने, गुरुङ, पन्त, दुङ्गाना, राई, लुईटेल, भुषाल, महारा, दवाडी ...

मिजार, जातिका थरहरु:- (सार्की, मालभुल, भुल)

अच्छामी	कालो	कुल्चीयार	कालामग्रनी	खिलुङ्गो
एस के	कोतेहाल	काला	खरिबोटे	खडगी

(3)

गौरीपाल	थाक	पुर्कोटी	भियाल	रोक्का
गैरे	देउला	बुरेल	मजरकोटी	रकौल
गोतामे	दुलाल	बौडेल	मिजार	रोकाया
धिताङ्ग	दाउलाकोटी	बस्याल	मयार	रमेल
चर्मकार	दावे	बौडेल	मंग्राती	लमजेल
चुडाल	देउलापानी	बाह्रमरे	मुर्दल	
चन्द	दाहाल	बम्रेल	मोटे	
छन्बेता	धुरुमग्राती	बसेल	मुहल	
टोटलाङ्गी	धौलाकोटी	बडरेल	मजावरी	
ठडोर	नेपाली	बयालकोटी	मगर	
ठगुन्ना	नगरकोटी	बिसुन्खे	मरासिनी	
ठराई	पुरकोटी	बंग्रेल	मालभुल	
तोसाली	परदी	विसनेबैलकाटी	रामजाली	
तोलाङ्गे	पीपलबोटे	बस्याल	रुचाल	
तोलाङ्गी	पाएली	भूल	रम्तेल	
थापा	पर्कोटी	भियाल	रोका	

(मिजार जातिका गैरदलितसँग मिल्ने थरहरु):- आचार्य, अधिकारी, कोईराला, नेपाल, राठाले, रिमाल, सिंह, खतिवडा, खड्की, गौतम, बुढाथोकी, सपकोटा, न्यौपाने, पौडेल, बोहोरा, बोगटी, थापा, थपलिया, उप्रेती, गिरी, दाहल, चन्द्र, लमसाल, ठगुना, देउलापानी, रामजाली, सत्याल, बस्याल, मरमसिनी, पहाडी, पुलामी, धिमिरे, बन्जाडे, रोक्काशाही, राठौर...

४. गन्धर्व जातिका थरहरु

गन्धर्व (गाइने)

कालाकौसी, कालोपौडेल, कालिचन, कालाशाह, गाइने, गान्धारी, गायक, गायन, , जोगी, बैगार, मेघनाथ, भूषाल, भाट,सूर, तुर्की, बोगरी, सुरसमान, रसाइली,

- (भूषाल, विष्ट, बोगरी)

५. वादी जातिका थरहरु

कश्यप, केसरी, कालीयान, चन्द, छिलेल, छिलाल, छिन्वयाल, जोगी जुम्लेली, दास, दुमार्की, राना, वादी, भाँड, हुँडके धिताल, लेकाली, पहाडी, (राजयोग), शिह, वैश्य, नगर्ची, खाती, वसेल, गौतम, नेपाल, लेकाली, मगर, बाध्यकार, बाठा, नेपाली, छिनाल, वाहय, बैकार, पौडेल, पोखरेल, सिमाल, हरिथंगा, खनौटे, बोरेसाहाँ,

वादी जातिका गैर दलितसंग मिल्ने थरहरु

कुमाल, खड्का, गहतराज, गोतामे, चन्द बराल, रिजाल, खान, जोगी, श्रेष्ठ, निरौला, कोइराला, उपाध्याय, बोटे, खाती, ठाकुर, राना,साह, नेपाली,भाँक

६. कलर जातिका थरहरु

सरवरिया, विकास

७. ककैहिया जातिका थरहरु

राय

ककैहिया जातिका गैर दलितसंग मिल्ने थरहरु

राय

८. कोरी जातिका थरहरु

कुरील, गौतम, भारती

कोरी जातिका गैर दलितसंग मिल्ने थरहरु

गौतम, भारती

९. खटिक जातिका थरहरु

कोली, सोनकर

१०. खत्वे जातिका थरहरु (मडल, खड्ग)

शर्मा, धानुक, बेल्दार

खत्वे जातिका गैर दलितसंग मिल्ने थरहरु

शर्मा, धानुक, मडल

११. चमार जातिका थरहरु (राम, मोची, हरीजन, रविदास)

रैदास, महारा

चमार जातिका गैर दलितसंग मिल्ने थरहरु

महारा

१२. चिडियामार जातिका थरहरु

सरनेरीया, सरनरिया, करौरीया, यादव, नट, बखु

चिडियामार जातिका गैर दलितसंग मिल्ने थरहरु

यादव,

१३. डोम जातिका थरहरु (मरिक)

, मल्लीक, मल्लि, महिल, गुसराम

डोम जातिका गैर दलितसंग मिल्ने थरहरु

मल्लीक

१४. तत्मा जातिका थरहरु (ताँती, दास)

मण्डल, महारा, पात, बनौजिया

तत्मा जातिका गैर दलितसंग मिल्ने थरहरु

मण्डल, महारा

१५. दुसाध जातिका थरहरु (पासवान, हजारार)

दुसाद, हजारी, पासमान

१६. धोवी जातिका थरहरु (रजक) हिन्दु,

पथिक, कनौजिया, आर्या, पत्थरकट्टा, मगता, माहुत, कुशवडिया, मंगी, वाल्मीकि, शाकी, रमन, धावी, साफी, वैठ्ठो, निर्मलकार, रत्ना,

बेठा, मेहता, मधैया, आर्य, मधेसीया, दास, राजधोव, कनेजीया, धोवी, रमण, राउत, माभी, धवल, सम्धी, एस

धोवी जातिका गैर दलितसंग मिल्ने थरहरु

चौधरी, महता, माभी

१७. पासी जातिका थरहरु

सूर्या, महतो, चौधरी, गौतम, तरसुहिया

पासी जातिका गैर दलितसंग मिल्ने थरहरु

महतो, चौधरी, गौतम

१८. बाँतर जातिका थरहरु

सरदार, माभी, धोकेवाल, राजवंशी, ढोकेवाज, माइती

बाँतर जातिका गैर दलितसंग मिल्ने थरहरु

राजवंशी

१९. मुसहर जातिका थरहरु

सदा, ऋषिदेव, हेमराम, भदरी, माभी, तिरुहुतिया, मधैया, ढोलबाजा, कहरिया, रिखिकुल, तिरासक

२०. मेस्तर जातिका थरहरु (हलखोर)

राउत, मेहतर, जम्दार, मंगी

मेस्तर जातिका गैर दलितसंग मिल्ने थरहरु

राउत

२१. सरभङ्ग जातिका थरहरु (सरवरीया)

सरभोर, सरभङ्ग, धामी, बाँतर, नट

मधेशी मूलमा थप गर्नुपर्ने जातीहरु - पटवा, विल्टाउ, विन (मुखिया), मलाह (सहनी), गोडीया ।

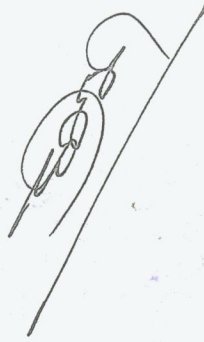
पहाडी समुदाय भित्रका दलित :-

२२. पोडे (देउला, पूजारी, जलारी, जालन्धर)

२३. च्यामे (कुचिकार, च्यमखल)

२४. विटालु

२५. मगन्त

उक्त दलित समुदायको पहिचान विभिन्न अध्ययन, रिपोर्ट, उजूरी, स्थलगत अध्ययन, अनुसन्धान बाट प्राप्त भएका र केही विवादित रहेको त्यसता विवादित थर गोत्रलाई पुनः अध्ययन गर्ने गरी प्राप्त प्रमाण पुगेका सबै थर गोत्रलाई मात्र बैठकमा सर्वसम्मत पारीत गरीएका विवादित तराईका ठाकुर, लोहार, सोना हरुको थप अध्ययन गर्ने। पुर्वी तराई पासी दलित होईन र पश्चिम तथा मध्य तराईमा पासी दलित हो। अलि फरक प्रचलन छ। लोहार त्यस्तै छ। थर गोत्रकै कारण गैर दलितको घुषपैठ हुने सम्भावना उत्तिकै छ तर युगौ देखिको मुआब्जा लिनु पर्ने छ। कुन रोज्ने आफैमा भरपर्दछ।